

суспільного життя — з іншого. Для суспільства така ситуація є надто небезпечною, тому вирішення всього комплексу проблем, пов'язаних із формуванням механізму саморозвитку соціуму, має стати першочерговим завданням українських науковців — теоретиків і практиків.

Отже, розвиток громадянського суспільства в Україні визначається як внутрішніми, так і зовнішніми чинниками. Поширеною є думка щодо посилення тенденції до зменшення впливу національних урядів та традиційних політичних партій, що зумовлює дедалі більше залучення до політики мас. Основним каналом їхньої активності у багатьох розвинених країнах стали соціальні рухи й суспільні групи. Стабільна демократична система може існувати лише за наявності збалансованого рівновеликого впливу на політичний процес трьох основних елементів: економіки, держави та громадянського суспільства.

Контрольні запитання

1. У чому сутність взаємодії держави і громадянського суспільства в Україні перехідного періоду?
2. У чому відмінність між трансформацією і модернізацією держави і громадянського суспільства?
3. Як держава взаємодіє з громадянським суспільством у сфері захисту політичних і соціальних прав та свобод людини?
4. Які форми політичної демократії на основі конкурентно-ринкової економіки з різними рівноправними формами власності існують у сучасній Україні?
5. Що таке "громадянське суспільство", яка його структура?
6. Які головні тенденції зміцнення громадянського суспільства в Україні?

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- Губерський Л., Андрущенко В., Михальченко М. Культура. Деологія. Особистість. — К.: Знання України, 2002. — 577 с.
- Карась А. Ф. Філософія громадянського суспільства в класичних теоріях та некласичних інтерпретаціях. — Київ, Львів, 2003. — 520 с.

Список рекомендованої літератури

- Михальченко М. Україна як нова історична реальність: запасний гравець Європи. — Дрогобич, Київ, 2004. — 487 с.
- Політична система сучасної України: особливості становлення, тенденції розвитку / За ред. Ф. М. Рудича: Навч. посіб. для студентів вищих закладів освіти. — К.: Парламентське вид-во, 2002. — 327 с.
- Политические и экономические преобразования в России и Украине. — М.: Три квадрата, 2003. — 462 с.
- Політологічний енциклопедичний словник / За ред. Ю. С. Шемшученка, В. Д. Бабкіна, В. П. Горбатенка. — 2-ге вид., доп. і перероб. — К.: Генеза, 2004. — 736 с.
- Рудич Ф. М. Політологія: Підручн. — 2-ге вид., стер. — К.: Либідь, 2006. — 480 с.
- Українське суспільство: соціологічний моніторинг 1994—2003. — К.: Ін-т соціології НАН України, 2004. — 704 с.
- Щедрова Г. Громадянське суспільство: прагнення та реалії // Наук. зап. Сер. "Політологія і етнологія". — К.: ІПІЕНД, 2004. — С. 237—247.